

Cyngor Sir Caerfyrddin

Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Adroddiad Blynyddol 2019-20

Adroddiad Blynyddol

Tudalen Mynegai

Rhagair

Tudalen 3

Cylch Gwaith y Pwyllgor

Tudalen 4

Aelodaeth

Tudalen 5

Cyfarfodydd a phresenoldeb

Tudalen 6

Y materion allweddol a ystyriwyd yn ystod 2017/18

Tudalen 7-8

Gwybodaeth Gyffredinol

Tudalen 9

ADRODDIAD BLYNYDDOL PWYLLGOR Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD 2019-20

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Fel Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ystod 2019-20, mae'n bleser gennyf gyflwyno Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor ar gyfer y cyfnod hwn.

Mae'r Pwyllgor wedi canolbwyntio ar sicrhau yr ymdrinnir ag anghenion a gofynion Aelodau a bod trefniadau priodol yn cael eu gwneud i gefnogi aelodau yn eu dyletswyddau. Mae'n rhaid i ni fel aelodau hefyd dderbyn ein cyfrifoldeb o ran cyfrannu at arbedion effeithlonrwydd a gweithio mewn modd effeithlon a symudol gan ddefnyddio'r dechnoleg ddigidol fwyaf priodol. Bydd hyn yn arbennig o bwysig wrth i ni baratoi i symud at gyfarfodydd rhithwir o ganlyniad i bandemig Covid19 ac ymlacio rheoliadau Llywodraeth Cymru. Daeth Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020 i rym ar 23 Ebrill 2020 gan basio rheoliadau argyfwng dros dro i lacio rhai o'r rheolau ynghylch cynnal busnes y Cyngor, fel bod penderfyniadau pwysig yn gallu cael eu gwneud o hyd yn ystod y cyfnod o gadw pellter cymdeithasol. Mae hyn yn golygu y gall Cyngorau bellach gynnal cyfarfodydd swyddogol yn rhithwir, gydag aelodau'n deialu i mewn i delegynadleddau neu'n cymryd rhan drwy fideo-gynadledda ac yn dilyn hyfforddiant cynhaliwyd cyfarfod rhithwir cyntaf yr Awdurdod ar 1 Mehefin 2020.

Er bod amserlen cyfarfodydd y Pwyllgor wedi'i lleihau oherwydd pandemig Covid19, rydym yn ystod y flwyddyn wedi parhau i sicrhau a monitro'r ddarpariaeth rhesymol o gyfleoedd hyfforddi a datblygu i Gynghorwyr ac wedi ystyried penderfyniadau blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.

Hoffwn fynegi fy niolch a gwerthfawrogiad i aelodau'r Pwyllgor am eu cefnogaeth a'u cyfraniadau gwerthfawr yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, a hefyd i'r swyddogion sy'n cefnogi'r Pwyllgor hwn.

Rwyf am ddymuno'n dda i'm olynnydd y Cynghorydd Rob James fel Cadeirydd ar gyfer 2020-21 ac rwy'n siŵr y bydd yn parhau â gwaith da'r Pwyllgor i gefnogi aelodau etholedig yn eu rolau.

Y Cynghorydd Suzy Curry

Cadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd 2019-20

Cylch Gwaith y Pwyllgor

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn ei wneud yn ofynnol i bob Cyngor Sir a Chyngor Bwrdeistref Sirol sefydlu Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a nodir cylch gwaith y Pwyllgor yn Adran 11 y mesur hwn, sef:-

- arfer swyddogaeth yr Awdurdod Lleol o dan adran 8(1)(a) (dynodi Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd),
- adolygu pa mor ddigonol yw'r ddarpariaeth gan yr awdurdod o ran staff, llety ac adnoddau eraill i gyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd, a
- llunio adroddiadau a gwneud argymhellion i'r Awdurdod ynghylch y ddarpariaeth honno.

Yn ei gyfarfod ar 17 Ebrill 2013, cytunodd y Cyngor ar argymhelliad gan Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd i gynnwys y cyfrifoldebau ychwanegol canlynol yn rhan o swyddogaethau/cylch gwaith y Pwyllgor:-

- Sicrhau bod cyfleoedd hyfforddiant a datblygu rhesymol yn cael eu darparu i Gynghorwyr a llunio adroddiadau ac argymhellion i'r Cyngor ynghylch y ddarpariaeth honno;
- Penodi Hyrwyddwr Datblygu Aelodau ar gyfer y Cyngor;
- Bod yn ymgynghorai ynghylch gweithredu adroddiadau a gyhoeddir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol am lwfansau'r aelodau ac ati.
- Hyrwyddo a chefnogi llywodraethu da gan y Cyngor

Ychwanegodd Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 adran 11A sy'n nodi y gall Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd, ar gais yr awdurdod, adolygu unrhyw fater sy'n berthnasol i'r canlynol:

(a) y cymorth a'r cyngor sydd ar gael i aelodau'r awdurdod hwnnw, a

(b) telerau ac amodau swydd yr aelodau hynny.

Aelodaeth Pwyllgor y Gwasanaethau Democraidaidd 2019-2020

Roedd aelodaeth Pwyllgor y Gwasanaethau Democraidaidd rhwng 15 Mai 2019 a 9 Mehefin 2020 yn cynnwys 5 aelod sy'n wleidyddol gytbwys.

Y Cyngorydd Suzy Curry (Cadeirydd)

Y Cyngorydd Tyssul Evans (Is-gadeirydd)

Y Cyngorydd Jim Jones

Y Cyngorydd Dot Jones (hyd at 11/09/2019)

Y Cyngorydd Dai Thomas

Y Cyngorydd Emlyn Schiavone (o 11/09/2019)

Cyfarfodydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd a gynhaliwyd yn ystod 2019-20

30 Gorffennaf 2019

2 Rhagfyr 2019

Presenoldeb Aelodau Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Mae'r ffigurau presenoldeb ar gyfer pob aelod o Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd wedi'u hamlinellu isod.

Y Cyngorydd	Cyfarfodydd a fynychwyd
Suzy Curry	1
Tyssul Evans	2
Dot Jones*	1
Jim Jones	0
Emlyn Schiavone*	1
Dai Thomas	1

*Y Cyngorydd Dot Jones - Aelod y Pwyllgor o 15 Mai 2019 - 11 Mawrth 2019 / Y Cyngorydd Emlyn Schiavone - Aelod y Pwyllgor o 11 Medi 2019

Mansel Charles (dirprwy)	1
--------------------------	---

Oherwydd pandemig COVID-19, nid oedd yn bosibl cynnull holl gyfarfodydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a oedd wedi'u trefnu ar gyfer y flwyddyn ddinesig.

Y materion allweddol a ystyriwyd yn ystod 2019/20

Yn ystod y flwyddyn, trafododd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiadau canlynol, a chynhwysir crynodeb byr ar gyfer pob pwnc:-

Datblygu Aelodau

Roedd y Pwyllgor wedi ystyried a chymeradwyo rhaglen Datblygu ac Ymgysylltu newydd i Aelodau yn seiliedig ar y Model Cynghorwyr ar gyfer yr 21^{ain} Ganrif a oedd yn sefydlu dull newydd o lunio a chyflawni'r rhaglen Datblygu Aelodau.

Roedd y cynnig hwn yn cynnig ymagwedd newydd tuag at ddatblygu aelodau yn seiliedig ar ymchwil â llywodraeth leol ac ymgynghori â chynghorwyr. Ei nod oedd ymgysylltu cymaint â phosibl er mwyn pennu gofynion dysgu a datblygu sy'n berthnasol i'r gwasanaeth cyhoeddus yn yr 21^{ain} ganrif. Bydd y rhaglen newydd yn helpu i ddatblygu rolau newydd ac mae'n cynnig model y gellid ei ddefnyddio i archwilio gyrfaoedd a datblygiad Cynghorwyr.

Adroddiad Blynyddol 2018/19 Cyngor Sir Caerfyrddin ynghylch ei Swyddogaeth Craffu

Daeth Adroddiad Blynyddol y Cyngor ynghylch ei Swyddogaeth Craffu 2018/19 gerbron y Cyngor.

Roedd yr adroddiad yn rhoi amlinelliad o waith y 5 Pwyllgor Craffu yn ystod y flwyddyn a'r trafodaethau a gynhaliwyd yn y Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion.

Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod rhai o'r prif feysydd a oedd wedi / yn cael sylw yn cynnwys

- rôl y Pwyllgor Craffu - Polisi ac Adnoddau wrth graffu ar brosiect Pentre Awel Bargaen Ddinesig Bae Abertawe;
- adolygiad Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Pwyllgor Craffu - Gofal Cymdeithasol ac Iechyd ar unigrwydd;
- roedd y Pwyllgor Craffu - Cymunedau yn parhau i fonitro'r Cynllun Datblygu Lleol (cynigion a pholisïau CDLI ar gyfer defnyddio'r holl dir lleol yn y dyfodol rhwng 2018-2033);
- Mae'r Pwyllgor Craffu - Diogelu'r Cyhoedd a'r Amgylchedd wedi dadansoddi sut y mae'r gwaith o gynnal a chadw perthi ac ymylon ffyrdd ledled ein sir yn cael ei reoli
- roedd y Pwyllgor Craffu - Addysg a Phlant yn parhau i adolygu darpariaeth y blynyddoedd cynnar ac roedd wedi cynnal ymarfer peilot am 6 mis i flaenoriaethu gwaith craffu sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau gan ddefnyddio proses flaenoriaethu newydd.

Adolygiad Blynyddol ynghylch Swyddogaeth Y Gwasanaethau Democrataidd

Ystyriodd y Pwyllgor yr Adolygiad Blynyddol ynghylch Swyddogaeth y Gwasanaethau Democrataidd a oedd yn rhoi amlinelliad o ba mor ddigonol yw'r ddarpariaeth gan yr awdurdod o ran staff, llety ac adnoddau eraill i gyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd.

Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRPW), (Chwefror, 2020

Ystyriodd y Pwyllgor fersiwn drafft o Adroddiad Blynyddol yr IRPW (Chwefror 2020) a roddai fanylion ynghylch penderfyniadau ac argymhellion y Panel mewn perthynas â chydabyddiaeth a chymorth i aelodau.

Nododd y Pwyllgor hefyd fod y Panel wedi dileu'r opsiynau ar gyfer cyhoeddi ad-dalu costau gofal a phenderfynodd mai dim ond y cyfanswm llawn a adalwyd yn ystod y flwyddyn y dylai'r Awdurdodau ei gyhoeddi.

Treuliau Cyngorwyr - Hunanwasanaeth

Cafodd y Pwyllgor y wybodaeth ddiweddaraf am broses o drosglwyddo treuliau Cyngorwyr i'r broses hunanwasanaeth, yr hyfforddiant a ddarparwyd i aelodau a'r dyddiad gweithredu sef 31 Mawrth 2020.

Blaenraglen Waith

Cytunodd y Pwyllgor ar ei Flaenraglen Waith ar gyfer y 12 mis nesaf.

Gwybodaeth Gyffredinol

Mae Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd yn gyfarfod cyhoeddus ac mae pob cyfarfod yn cael ei gynnal yn gyhoeddus, ac eithrio eitemau cyfrinachol. Cyhoeddir yr holl bapurau cyhoeddus ar-lein yn <https://democratiaeth.sirgar.llyw.cymru/ieListMeetings.aspx?CommitteId=152>

Mae'r Cyngor yn awyddus i weld aelodau o'r cyhoedd yn mynychu cyfarfodydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd a holl gyfarfodydd eraill y Cyngor, gan gynnwys cyfarfodydd y Cyngor, y Bwrdd Gweithredol, Craffu a Rheoleiddio.

Gellir cael rhagor o wybodaeth drwy gysylltu â Gwasanaethau Democrataidd:

GwasanaethauDemocrataidd@sirgar.gov.uk neu 01267 224028.